

РЕШЕНИЕ

№ 1148

гр. София, 20.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 27 СЪСТАВ, в публично заседание на
единадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния
състав:

Председател: **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ**

при участието на секретаря **СТИЛИАНА В. ДРАГАНОВА**
като разглежда докладваното от **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ** Гражданско дело №
20231110132240 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 124 ГПК.

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 49, вр. с 45, ал. 1 от
ЗЗД от ищцата К. Г. Ч. срещу ответника *****, представляван от кмета
*****, за заплащане на сума в размер от 15000 лева, представляваща
обезщетение за причинени на ищцата неимуществени вреди – болки и
страдания, вследствие на счупване на десен глезен поради стъпване в
шахта/решетка за дървесна растителност на 02.07.2022г., около 11:00 ч., при
движение по тротоар на *****, и сумата от 225 лева, представляваща
обезщетение за причинени имуществени вреди за направени разходи за
лечение – за стойност на ортопедичен ботуш – ортеза.

Ищцата твърди, че на 02.07.2022г., около 11:00 ч., при движение по
тротоар на *****, стъпила в шахта/решетка за дървесна растителност, а
това довело и до падането и на земята, при което усетила силна болка в
десния крак. Сочи, че шахтата била покрита с растителност и в нея имало
дупка с диаметър от 40 см и около 10 см дълбочина. Вследствие на падането
десният глезен на ищцата бил силно подут и не можела да го движи, поради
което посетила ***** за преглед, където и била направена рентгенова
снимка, и кракът и бил обездвижен и бил поставен ортопедичен ботуш –

ортеза. Поради изпитвания от ищцата дискомфорт, на 08.07.2022г. е извършена смяна на ортопедичния ботуш - ортеза с гипсова шина- ботуш, като същата била свалена на 03.08.2022г. В последващ период от два месеца на ищцата били провеждани рехабилитационни процедури и физиотерапии за възстановяване на движението на крака. Твърди, че вследствие на инцидента изпитвала силни болки и страдания неудобства, физически дискомфорт, свързани със затруднението за движение, като болките от травмата така и не отшумели напълно. Сочи също, че имала затруднения в ежедневните си дейности поради обездвижването, че преживяла емоционални страдания, имала смущения в съня, била изнервена и раздразнителна, както и се влошили взаимоотношенията и с нейни близки, така и била ограничена възможността и да полага грижи за детето си. Ищцата не полагала трудова дейност за периода на лечение, което повлияло в негативен аспект на професионалната и дейност и кариерно развитие и я стресирало. С оглед на изложеното твърди, че вследствие на падането е претърпяла имуществени вреди за лечението си и неимуществени вреди, като поддържа, че ответникът е легитимиран да отговаря за причинените вреди, доколкото именно на ***** било възложено стопанисването и поддръжката на обществените тротоари в гр.София, като в задълженията на ответника влизало и недопускането на наличие на небезопасна и необозначена дупка върху тротоара на соченото място на настъпване на процесния инцидент. Моли предявените искове да бъдат уважени, като в полза на ищцата бъдат присъдени и сторените по делото разноски.

Ответникът в срока по 131 депозира отговор на исковата молба, в който оспорва предявените искове. Оспорва да е налице основание за ангажиране на отговорността на ***** . Оспорва твърденията относно начина, по който се е случила описаната злополука, като намира, че не са налице доказателства за нарушение на тротоарната настилка, което да стане причина за настъпването на инцидента с ищцата, както и да са нанесени на ищцата твърдените вреди и същата да е претърпяла негативни последици с твърдяната продължителност. В условията на евентуалност спрямо този довод, счита претендираното обезщетение за неимуществени вреди за завишено и несъответно на произтеклите вредоносни последици. Релевира възражение, че ищцата е допринесла за настъпването на вредите с поведението си, тъй като ищцата не е положила дължимата грижа да прояви

внимание при движението си, която, ако беше положена, би осуетила причиняването на телесната повреда. Навежда довод, че процесният участък представлява забранена за преминаване площ, като преминаването на ищцата през тревната площ представлява нарушение на чл. 35, ал. 1, вр. чл. 36, ал. 2 от Наредбата за изграждане, поддържане и опазване на зелената система на *****. С оглед на изложеното, счита, че исковете следва да бъдат отхвърлени, а в условията на евентуалност- да бъде присъдено по- ниско от претендираното обезщетение, като навежда, че подлежат на обезщетяване претърпени болки и страдания, но не и други негативни емоционални преживявания, така и че размерът на обезщетението за неимуществени вреди трябва да бъде съобразен с обществения критерий за справедливост по см. на чл. 52 от ЗЗД. Претендира разноски.

Софийският районен съд, след като взе предвид становищата на страните и ангажираните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, намери за установено следното от фактическа страна:

С доклада по делото е отделено за безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че тротоар на *****, се стопанисва от ответника *****.

Съвкупно от приетите писмени медицински документи и от заключението на вещото лице по допуснатата и приета СМЕ съдът приема за установено, че вследствие на травмата от 02.07.2022г. в пряка причинно-следствена връзка на ищцата била причинена травма на десния крак, изразяваща се в счупване на глезен, съчетана с изразен оток, наложило обездвижване в продължителен период до функционалното възстановяване. Съгласно медицинските документи до 15.09.2022г. е налице добре вървящ възстановителен процес, който обикновено в средностатистически за период около 2-3месеца се възстановявала основната функция на долния крайник, а за дейности с по-голямо натоварване се изисквал по-продължителен период.

По делото са събрани гласни доказателствени средства чрез разпит на двама свидетели в режим на довеждане на страната на ищцата. Съдът кредитира изцяло показанията на св. Колев, съпруг на ищцата, ценени по реда на чл.172 ГПК, доколкото е бил очевидец, показанията му са в унисон с останалия доказателствен материал, а така и в лично отношение е житейски

нормално преки наблюдения върху търпени болки и страдания да имат съпрузи, съответно близки роднини на лицето. От показанията му се установява, че в процесния ден ищцата пазарувала закуски в пекарна на ул. Иван Асен и при излизане от пекарната на тротоара стъпила в решетка, *„която може би е имало някакво дърво, по средата с една дупка“*, *„през мястото, което е предназначено за дърво и се спъна в отвора, който е за дървото, а не в решетката или тревата, в отвора на решетката“*, при което си счупила глезена и с помощта на другия свидетел била изправена и св.Колев я закарал до Пирогов, където се установило, че кракът бил счупен. Ищцата била с обездвижващ ботуш за около 20 дни, след което бил поставен гипс, с който била около 30 дни, което създавало изключителен дискомфорт, вкл. с оглед обстоятелството, че съпрузите отглеждали дете със специални потребности, съответно се отразило тежко не само физически, но и психически. Показанията на св.Колев кореспондират и с показанията на св. Прокопиев, които съдът кредитира, от които се установява, че помни инцидента, бил управител на пекарната без да познава ищцата, видял как ищцата на излизане от пекарната *„стъпи на място, което има дърво по принцип, тогава нямаше дърво и има там метална решетка и стъпи накриво и падна пред мен“*, след което заедно със св. Колев помогнали на ищцата да се изправи, глезенът □ посинял и после се качили в колата и след това няма представа какво е станало. Изяснява, че това място било определено за дърво, но тогава нямало, към момента на даване на показанията имало и решетката била махната няколко месеца след инцидента. На мястото, което **било определено за дърво имало достатъчно място да се върви около тази решетка**. На тротоара имало друга растителност на всички други места отредени за дървета имало дървета. **Решетката била видима и нямало растителност към онзи момент.**

*Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 235 ГПК във връзка с наведените в исковата молба доводи и възраженията на ответника, намира **от правна страна следното:***

Предявени са обективно кумулативно съединени осъдителни искове с правно основание чл.49 ЗЗД вр. чл.52 ЗЗД.

С доклада по делото съдът е разпределил в тежест на ищцата да на

основание чл. 154, ал. 1 от ГПК да докаже пълно и главно, че е претърпяла твърдените неимуществени и имуществени вреди (конкретно да докаже пълно и главно, че на 02.07.2022г., около 11:00 ч., при движение по тротоар на *****, стъпила в шахта/решетка за дървесна растителност, която била покрита с растителност и в нея имало дупка с диаметър от 40 см и около 10 см дълбочина, вследствие на което паднала на земята, при което десният глезен на ищцата бил счупен), че те са настъпили в причинна връзка с противоправно поведение на служители на ответника при или по повод изпълнение на възложена от ответника работа, като вината се предполага по арг. от чл. 45, ал. 2 ЗЗД, както и размера на имуществените вреди.

Съгласно решение № 131/01.11.1967 година на ОСГК на ВКС при непозволеното увреждане се презюмира не отговорността изобщо, а само вината, която е един от елементите на фактическия състав, като в този смисъл е и решение № 104/15.05.2014 година, постановено по гр. д. № 5422/2013 година по описа на ВКС, ГК, III г. о. Затова предпоставките за ангажиране на отговорността по чл. 49 от ЗЗД подлежат на доказване в хода на исковото производство, като същото се извършва при спазването на правилото на чл. 154, ал. 1 от ГПК, а именно, че всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания и възражения. (в този смисъл и решение № 63/01.03.2016 година, постановено по гр. д. № 4885/2015 година по описа на ВКС, ГК, IV г. о. по отношение на възлагането). С оглед на това правило ищецът по иска по чл. 49 от ЗЗД носи доказателствената тежест да установи по делото съществуването на предпоставките за възникване на отговорността на ответника по чл. 49 от ЗЗД, с изключение на вината на лицето, на което е възложена работата. Последната по силата на чл. 45, ал. 2 от ЗЗД се презюмира, като доказателствената тежест за оборване на презумпцията се носи от ответника. Доказателствената тежест не е задължение да се представят доказателства за установяване на фактите, а е задължение за съответната страна да понесе неблагоприятните последици от това, че твърдения от нея факт не е бил установен от събраните в производството доказателства, без значение от коя от страните са били представени същите. Тези неблагоприятни последици са свързани с това, че съдът трябва да приеме, че недоказания факт не се е осъществил и страната не може да черпи от него изгодни за себе си правни последици.

Отговорността по чл.49 ЗЗД възниква за лицето, което е възложило

работа другиму когато вредите са причинени виновно от лицето, на което е възложена работата чрез действия или чрез **бездействия за изпълнение на задължения, които произтичат от закона**, или когато вредите са причинени чрез действия, които не представляват изпълнение на самата работа, но са пряко свързани с нея, т.е. по повод изпълнение на възложената работа, или **когато причинителят на увреждането е нарушил дадени указания или надлежни правила за извършване на възложената работа.**

В конкретния случай съдът приема за установено по делото, че ищцата, вървейки по тротоар на *****, е стъпила в процесния участък, който представлява участък предназначен за дървесна растителност, в който има метално съоръжение - решетка за дървесна растителност с кръгъл отвор, който към момента на инцидента е нямало налична декоративна растителност.

Оттук спорният по делото въпрос е носи ли отговорност общината за обезопасяване на процесния участък, предназначен за дървесна растителност?

Съгласно чл. 31 ЗП изграждането, ремонтът и поддържането на общинските пътища се осъществяват от общините. Съгласно §1, т.2 ДР ЗП 2. "Земно платно" е част от повърхността в обхвата на пътя, върху която са разположени: платното (платната) за движение; разделителните ивици; банкетите; тротоарите; разделителните и направляващите острови; зелените площи; крайпътните отводнителни и предпазни окопи; откосите; бермите и другите конструктивни елементи на пътя. По отношение на изграждане на комуникационно-транспортните системи в урбанизираните територии регламентацията е в НАРЕДБА № РД-02-20-2 от 20.12.2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии. Съгласно чл.4, ал.1, т.1 Комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии обхваща уличната мрежа, в т.ч. системата от тротоари, алеи, пешеходни зони и други, осигуряващи пешеходното движение, включително в парковете и градините. Пешеходното движение в населените места се осигурява чрез пешеходни тротоари - зони в улиците, определени само за пешеходно движение извън уличното платно (чл.34 от Наредбата). Всяка улица в населено място задължително има обособено пространство за пешеходно движение (тротоар). Основните пространства, в които се осъществява пешеходното движение, са тротоарът, пешеходните

алеи и пешеходните зони. Широчината на тротоара се определя в зависимост от наличие или предвиждане на улично озеленяване. Съгласно чл.86 от Наредбата - извън уличното платно към страничното пространство може да се обособят ленти за паркиране, които се комбинират с дървесни насаждения или друго подходящо озеленяване и функционални джобове (за разполагане на контейнери за смет, автомати за билети, стоянки за велосипеди, хидранти, разпределителни кутии, шкафове за светофари и др.). Според разпоредбата на чл. 61, ал. 2 ЗУТ уличното озеленяване е част от зелената система за задоволяване на обществени потребности от общинско (в процесния случай) значение. Съгласно ал. 4 на цитирания текст тези площи се явяват публична общинска собственост. При изграждане на улични мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура строителят е длъжен да вземе необходимите мерки за запазване от повреди и разместване на заварени подземни и надземни мрежи и съоръжения, геодезически знаци, зелени площи, декоративни дървета и други. Съществува законова уредба, която делегира на местните органи на самоуправление да приемат нормативна уредба свързана със защита, опазване и развитие на декоративна растителност (част от зелена система), като с нея се уреждат определени правомощия за общински органи – в чл. 62, ал. 10 ЗУТ е делегирано от държавата на общинските съвети да издават наредби за изграждане и поддържане на зелени системи на своята територия. С Наредба за изграждане, поддържане и опазване на зелената система на ***** се уреждат обществените отношения, свързани с планирането, изграждането, устойчивото поддържане, опазване и развитие на зелената система на ***** (СО), независимо от формите на собственост. Съгласно § 1, т.1 ДР на Наредбата **"Декоративна растителност"** (вегетативни елементи) е цялото декоративно растително разнообразие - дървета, храсти, цветя и треви, включени в озеленените площи в насажденията по алеи, улици и площади и в недвижимите имоти на държавата, общината, юридически и физически лица. В чл.35 от Наредбата е вменено задължение на всички лица по опазване на зелените площи, а в чл.36, ал.2 от Наредбата изрично са забранени определени дейности. В Наредбата няма изрично уредено задължение при премахване или преместване на дървесна растителност по обезопасяване на зелената площ. На следващо място, съгласно чл.108 ЗДвП Пешеходците са длъжни да се движат по тротоара или банкета на пътното платно. Съгласно §6 ДР на ЗДвП 6.

"Тротоар" е изградена, оградена или очертана с пътна маркировка надлъжна част от пътя, ограничаваща платното за движение и предназначена само за движение на пешеходци. 7. "Пътно платно" е общата ширина на банкетите, тротоарите, платното за движение и островите на платното за движение.

От систематичното тълкуване на горните правила съдът намира, че част от уличната мрежа е тротоарът, по който се движат пешеходците, но така е и възможно да бъде предвидени специални участъци, както е в конкретния случай, за озеленяване с декоративна растителност, които участъци не са част от тротоара, а част от зелената система за задоволяване на обществени потребности. По начало движението по тротоарите и тревните площи не подлежи на нормативна регламентация, поради което съответните лица могат да бъдат задължени да извършват определени действия в тях, за неизпълнението на които да носят отговорност по реда на непозволеното увреждане, когато това им е възложено със съответния правен акт. В случая процесният участък представлява предназначен за улично озеленяване с декоративна растителност част от зелената система на общината, който не е предназначен за преминаване, а има общо задължение за опазването му. Съдът приема, че ищцата не е доказала бездействия на служители на ответника за изпълнение на задължения, които произтичат от закон - липсва задължение както за сигнализиране, така и за предприемане на конкретни, точно определени действия, свързани с обезопасяването на процесния участък, предназначен за дървесна растителност. Ответникът няма вменено нормативно задължение по сигнализиране за поставена метална решетка, съответно обезопасяване на процесния участък, предназначен за дървесна растителност, в случаите, когато декоративната растителност по някаква причина не е налична. Поради това не може да бъде твърдяно неизпълнение на такива задължения от страна на ответната община, които да евентуално да доведат до отговорността по чл. 49 от ЗЗД за претърпените от ищцата вреди. Оттук съдът приема, че ищцата не е доказала първия елемент от фактическия състав на отговорността по чл.49 ЗЗД вр. чл.45 ЗЗД, поради което и исковете подлежат на отхвърляне без да е необходимо да се изследват останалите елементи.

По разноските:

С право на разноски разполага само ответникът, който е бил

представляван от юрисконсулт, поради което следва да му се присъдят разноски в размер на 100лв.

Така мотивиран, настоящият състав на Софийският районен съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените осъдителни искове с правно основание чл.49 ЗЗД вр. чл.52 ЗЗД от К. Г. *****, ЕГН: *****, *****, срещу *****, БУЛСТАТ: *****, представлявана от кмета *****, за осъждане ответника да заплати: сумата от **225 лева**, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди за направени разходи за лечение – за стойност на ортопедичен ботуш – ортеза, както и за сумата **15000 лева**, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, вследствие на счупване на десен глезен поради стъпване в шахта/решетка за дървесна растителност на 02.07.2022г., около 11:00 ч., при движение по тротоар на *****.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 ГПК К. Г. *****, ЕГН: *****, *****, да заплати на *****, БУЛСТАТ: *****, представлявана от кмета *****, разноски по делото в размер на **100лв.** за юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____